

**Beknopt verslag raadscommissie van de gemeenteraad Emmen op donderdag 11 juni 2026
vanaf 19.30 uur**

Aanwezig:

Voorzitter	:	de heer J.B.W. Wittendorp
Commissiegriffier	:	mevrouw J.T.M. Idema-Herder
Collegeleden	:	de heer A.J. Jakobs, de heer P.M. de Jonge, mevrouw D.S. Keen, mevrouw M. Kuipers-Hekhuis, de heer H.F. van Oosterhout, de heer P.M. Schrik, de heer R. Wanders
De commissieleden	:	de heer V. Meertens (SP), de heer W.L.H. Moinat (SP), de heer B.R. Westera (PVV), de heer H.R. Knol (PVV), de heer M.P. Hornis (PVV), mevrouw A. Poppen (FvD), raadslid M.C. Sampimon-Ssembatya (GroenLinks), mevrouw R. Gommer-Gelijk (CDA), mevrouw A.S. Swama-Kuper (CDA), de heer J.B.W. Wittendorp (CDA), de heer M. Meijer (VVD), de heer D. Wanninge (VVD), de heer M.J. Supheert (ChristenUnie), de heer A. de Vries (PvdA), de heer H. Smit (PvdA), de heer H.M. Kasteleijn (50PLUS), mevrouw G. Blok (Veilig Emmen), mevrouw N.A.O.O. van der Harst (Veilig Emmen), de heer R.S. de Jong (Hart voor Emmen), de heer M. de Jonge (D66), de heer T.H.X. Koster (D66), de heer J. Otter (Wakker Emmen), de heer G.W.G. Sibum (Wakker Emmen), de heer D. Dekker (Wakker Emmen), de heer R. Woltman (Wakker Emmen)
Verslaglegging	:	de heer D.P. Drolenga (Notuleerservice Mooi Werk)

1. Opening en vaststelling agenda

Voorzitter Wittendorp opent de vergadering om 19.30 uur en heet de aanwezigen welkom. Er ligt een verzoek van het college om agendapunt 5.B van de agenda te halen.

ChristenUnie hoeft hierbij niet per se de inhoud te bespreken. Wel wil men het proces bespreken en dus het punt op de agenda houden.

PVV wijst erop dat de agenda aan de commissie is, niet aan het college. Bovendien is de raadsbrief van 27 mei inhoudelijk aangepast: deze versie is niet bekend bij de raad. En in september is volgens B&W een zienswijze niet meer mogelijk. Dan moet deze commissie nu vragen kunnen stellen, niet pas in de raad van 25 juni. Anders verdwijnt de betreffende 1,3 miljoen in het Kaderbrief-debat.

Wakker Emmen vindt een procesgesprek prima, maar heeft zich niet inhoudelijk voorbereid.

PvdA sluit zich aan bij het verzoek van Wakker Emmen. Men denkt dat meerdere fracties zich inhoudelijk niet hebben voorbereid.

D66 sluit zich aan bij de inbreng van de ChristenUnie.

Hart voor Emmen heeft het punt wel inhoudelijk voorbereid, dus vindt het prima om het over de inhoud te hebben.

Voorzitter Wittendorp wijst er allereerst op dat de aangepaste brief wel degelijk onder de ingekomen stukken staat. Hij constateert hierna dat de meerderheid in de commissie voor alleen een procesmatige behandeling van agendapunt 5.B is. De agenda wordt aldus gewijzigd vastgesteld.

2. Actuele mededelingen college/presidium

Wethouder Wanders noemt de aankondiging van de minister van VRO eerder deze dag om uitvoering te geven aan een breed aangenomen Kamermotie om Emmen als initieerregio op te nemen in de definitieve Nota Ruimte. Bij haar recente werkbezoek heeft zij een goede indruk gekregen van de mogelijkheden in de regio Emmen. De kwalificatie initieerregio gaat de gemeente

zeker verder helpen bij woningbouw, economische ontwikkelingen en investeringen in infrastructuur.

Wethouder De Jonge meldt dat is gestart met de verwijdering van het plantvak bij de HEMA en de Lindenhof, de eerste stap in de herinrichting van de entree van het Rensenpark. Dit geeft meer ruimte voor de warenmarkt, het vak past straks ook niet meer bij de beoogde uitstraling van de parkentree en het vrijkomende natuursteen wordt opgeslagen om bij andere projecten te hergebruiken. Dit najaar wordt het gebied vanuit De Drommedaar gefaseerd aangepakt tot en met 2027.

Wethouder Kuipers kondigt voor 4 juli de open dag in het Rensenpark ('Rondje Rensenpark') aan van 13.00-17.00 uur. Het park zet de deuren open voor iedereen met verschillende activiteiten: onder andere bezoek aan creatieve studio's, tuinen en een theatertje, muziek in het amfitheater en een kidsplein met workshops en doe-activiteiten. Een hapje en een drankje worden verzorgd.

3. Rondvraag: n.v.t.

4. Spreekrecht niet-geagendeerde onderwerpen

De heer Bouma (voorzitter Wijkbelangen Emmerhout) had liever ingesproken tijdens de vergadering over de Kaderbrief, maar maakt graag gebruik van dit moment. Bij de Jaarstukken gaat de commissie terugblikken, maar welke financiële ruimte is te zien voor de komende jaren? De exploitatie staat weliswaar wat onder druk, maar de gemeentelijke reservepositie is ronduit goed. Emmerhout wil graag in de Begroting 2027 een plek krijgen voor een adequaat eigen wijkcentrum. Ondanks eerdere beloften in het verleden is dat er nog steeds niet, terwijl de behoefte daaraan groot is. Het externe, door de raad belegde haalbaarheidsonderzoek toont een en ander aan en is in oktober 2025 gepresenteerd aan de raad. Het nieuwe college heeft oog voor de wijk en bij de presentatie van het Coalitieakkoord is door wethouder Schrik gezegd dat de wens van veel bewoners in Emmerhout en de Rietlanden in vervulling gaat, met elk een eigen wijkcentrum. Het Coalitieakkoord spreekt hierbij van het veel minder stellige 'ernaar kijken'. Dit geeft hoop, maar hier zijn nog geen middelen voor vrijgemaakt. Verder hecht de nieuwe coalitie veel aan inwoneropparticipatie, versterking van de binding in de samenleving en het zorgen voor en omkijken naar elkaar. Ook is Emmerhout als wijk met intergenerationele armoede een andere dringende reden voor een laagdrempelig wijkcentrum. In de Emmerhoutfabriek hebben inwoners hun ideeën en plannen uiteengezet en bouwen zij aan een virtueel wijkcentrum om alle wijkactiviteiten onder te brengen. Het lukt Wijkbelangen om veel inwoners hierbij betrekken. Hoe mooi zou het zijn als het wijkcentrum ook echt doorgaat? De raad praat er al zó lang over. Wijkbelangen is graag bereid de plannen nog eens toe te lichten aan elke fractie.

50PLUS weet dat Emmerhout al sinds 2007 geen eigen wijkcentrum meer heeft. Sindsdien waren er allerlei onderzoeken. Heeft de heer Bouma er nog vertrouwen in dat het goedkomt? Hoeveel verenigingen zijn voornemens gebruik te maken van een wijkcentrum?

De heer Bouma vindt dat er ontwikkelingen zijn die de goede kant op lijken te gaan. Maar deze week sprak hij het adviesbureau over enkele 'open eindjes' in een binnenkort uit te voeren vervolgonderzoek. Het bureau had de opdracht op 3 maart gekregen. Tot op heden is er niets gebeurd, terwijl meermalen is toegezegd dat dit zijn weerslag zou krijgen in de Kaderbrief en later de Begroting. Dit lijkt nu niet meer te lukken en er dreigt weer een jaar uitstel. Bij de presentatie van het haalbaarheidsonderzoek in oktober heeft inspreker al gewaarschuwd voor vertraging. Het wijkcentrum zal onderdak bieden aan nu al 25-30 actieve clubs, niet specifiek aan verenigingen. Die clubs hebben nu tijdelijk onderdak in De Wilker. Maar een wijkcentrum gaat naar verwachting ook als vliegwiel fungeren om nieuwe activiteiten aan te trekken.

PVV hoort dat dit al sinds 2007 speelt. Het wordt hoog tijd dat de gemeente hier iets aan gaat doen.

GroenLinks wil graag weten welke wijkvoorzieningen men verwacht aan te kunnen bieden aan de inwoners via een wijkcentrum.

De heer Bouma zegt dat hiermee de diverse activiteiten onder één dak zijn uit te voeren, zoals een bewonersavond. Zo'n geschikte ruimte is er nu niet. Met een wijkcentrum ontstaat ook een broedplaats voor meer mooie activiteiten.

Veilig Emmen draagt Emmerhout een warm hart toe en wil graag met de heer Bouma in gesprek. Ziet hij De Wilker als beoogde plek voor het nieuwe centrum?

De heer Bouma antwoordt dat het haalbaarheidsonderzoek de locatie Schepershof en De Wilker noemt. Zelf ziet Wijkbelangen eigenlijk maar één geschikte plek, die wel opgeknapt moet worden.

PvdA woonde in aanloop naar de verkiezingen een presentatie bij in De Wilker van allerlei wijkclubs die een nieuw onderkomen zoeken. Het verschil in verwachttingsmanagement tussen het Coalitieakkoord en genoemde uitspraak van de wethouder in de media is opmerkelijk. Is het laatste een stuk journalistieke vrijheid of is hierover contact geweest met de wethouder?

De heer Bouma heeft daar niet met de wethouder of de journalist over gesproken. Wel heeft hij in de week van 15 juni een afspraak met de wethouders Schrik en Kuipers.

PvdA verzoekt wethouder Schrik om in te gaan op zijn vermeende uitspraak.

D66 dankt inspreker voor zijn duidelijke verhaal en is ook benieuwd naar deze uitspraak.

Reactie college

Wethouder Schrik geeft aan dat hij dezelfde formulering als in het Coalitieakkoord heeft gebruikt tijdens de presentatie van het haalbaarheidsonderzoek. Op basis daarvan was op enkele onderdelen een verdiepingsslag nodig: een locatiestudie, een verfijningsgesprek met alle partijen over het ruimtebeslag en met de corporaties over dubbelgebruik. Die gesprekken lopen op dit moment. Uit de locatiestudie komt De Wilker als voorkeursvariant naar voren. In de week van 15 juni gaat het college met Wijkbelangen in gesprek. Men hoopt in het najaar het vervolgonderzoek te hebben afgerond om een voorstel aan de raad te kunnen voorleggen.

5. Bespreken B-stukken

5.1 Jaarstukken en Jaarrekening 2025

Inleiding Auditcommissie

De heer Koops (voorzitter Auditcommissie) wil met deze inleiding de herpositionering van de Auditcommissie (AC) aftrappen. De commissie wil komende periode ambitie tonen door haar werkteerrein te verbreden, een proactieve rol op te pakken richting de gemeenteraad en te groeien in deskundigheid. Deze inleiding en het overleggen van een advies in plaats van een brief is te zien als verzekering dat het niet alleen bij intenties blijft. De AC dankt de accountant, de ambtelijke organisatie en het college voor de prettige samenwerking. Dit maakt de doorontwikkeling in de p&c-cyclus mogelijk en een masterplanning, met de Jaarstukken en tijdige aanlevering van stukken. Het waarderingsmodel voor Wildlands is op middellange termijn kwetsbaar. De accountant constateert risico's in de waardering van de lening. Goed dat B&W in hun reactie op het commissieadvies erkennen en toezeggen dit dossier met prioriteit op te pakken. Vandaar het advies aan de raad om dit waar mogelijk te concretiseren. De AC vraagt opnieuw aandacht voor het feit dat niet alle prestatieleveringen in de jeugdzorg zijn vast te stellen, een terugkerend fenomeen. Niet alleen vanwege de financiën, maar bovenal vanwege de onzekerheid bij de geleverde zorg, is dit zorgelijk. De AC adviseert de raad een concretere toezegging bij het college te ontlokken met een duidelijk tijds kader. De AC vindt de begrotingsoverschrijding vanwege de overgang van de pensioenvoorziening voor wethouders naar het ABP volledig en transparant toegelicht en is positief over de huidige weerstandsratio. Wel wil de AC met het college benadrukken dat dit een momentopname is en daarmee volatiel. Dit mag zeker geen aanleiding zijn voor berusting.

Inleiding college

Wethouder Kuipers complimenteert het vorige college, de vorige raad en de ambtelijke organisatie voor de gezonde financiële positie van de gemeente, het resultaat van jarenlang zorgvuldig beleid en goede samenwerking. In de korte tijd na haar aanstelling zag de wethouder al

welke kennis, betrokkenheid en passie aanwezig is in de organisatie. De totstandkoming van de Jaarstukken is daar een mooi voorbeeld van. De Jaarrekening 2025 sluit af met een zeer beperkt negatief resultaat van 330.000 euro op een begroting van ruim 570 miljoen. Bovendien wordt het resultaat grotendeels beïnvloed door een eenmalige wettelijke verplichting om extra middelen te reserveren voor de toekomstige overdracht van het wethouderspensioen naar het ABP. De financiële positie blijft stevig, er is een goedkeurende accountantsverklaring en de weerstandratio 4,0 zit ruim boven de eigen norm van 1,4. Tegelijkertijd zegt een gezonde Jaarrekening vooral iets over het verleden. De financiële uitdagingen voor de komende jaren worden besproken bij de Kaderbrief en Begroting. De adviezen van de accountant en de Auditcommissie over Wildlands en over de versterking van de interne beheersing neemt het college zeer serieus. De wethouder ziet uit naar de verdere bespreking met de raadscommissie.

Eerste termijn raadscommissie

Wakker Emmen noemt mevrouw Kuipers als vierde wethouder bij vier opeenvolgende Jaarrekeningen, een record voor Emmen. Hoewel de tijdvakken niet helemaal parallel lopen, is 2025 een soort afsluiting van de vorige bestuursperiode. Vergelijking van de stand van de algemene en bestemmingsreserves uit 2021 met ultimo 2025 laat een toename zien van 64 naar 167 miljoen. Daarmee is het eigen vermogen aardig op peil, maar dit zegt niets over de toekomst. De algemene reserve is met 64 miljoen gegroeid, maar de bestemmingsreserves namen ook met 39 miljoen toe. Staan tegenover die forse toename in bestemmingen voldoende verplichtingen en zijn die bij de toekomstige begrotingsbehandelingen te betrekken? Kunnen B&W nog eens kritisch kijken of (de omvang van) al die bestemmingsreserves nog nodig is/zijn?

ChristenUnie vraagt of Wakker Emmen beaamt dat storting van alle bestemmingsreserves in de ene grote pot van de algemene reserve een beter idee is. Dan wordt het een stuk overzichtelijker voor de raad. Hoe dan ook deelt de ChristenUnie de oproep van Wakker Emmen aan het college.

Wakker Emmen begrijpt deze suggestie, maar kan alle gevolgen van zo'n drastische ingreep nu niet goed overzien. Wel wil men B&W vragen nog eens kritisch naar al die verschillende reserves te kijken; met al die mutaties is het inderdaad lastig te volgen. Het jaarresultaat is een klein minnetje, met name door aanvulling pensioenvoorziening voor wethouders en de naheffing. Waarom is dit in de Berap en de Eindejaarswijziging Begroting is helemaal niet genoemd? Dank en respect voor de ambtelijke opstellers van de Jaarrekening, maar die bevat wel een enorme brij van cijfers en tabellen, die voor een 'verstandige leek' bijna niet is te doorgronden. Vandaar de suggestie om in overleg met de Auditcommissie nog eens te bezien hoe de presentatie van het begrotingsverloop en de resultaten inzichtelijker is te maken – al is dat niet eenvoudig. De fractie maakt zich ernstig zorgen over de steeds oplopende kosten van de jeugdzorg, met forse overschrijdingen voor 2025 en de komende jaren. Bij ongewijzigd beleid en zonder extra (forse) rijksmiddelen dreigen die kosten de draagkracht van de gemeente te boven te gaan. Welke initiatieven zijn en worden genomen richting het Rijk? Welke scenario's worden voorbereid als er geen extra geld komt van het Rijk?

CDA is blij met de goedkeurende controleverklaring en het positieve advies van de Auditcommissie over de (goed leesbare) Jaarstukken. De fractie waardeert het dat B&W de adviezen van accountant en Auditcommissie overnemen. Ook waardering voor de ambtelijke organisatie vanwege de positieve geluiden over de samenwerking. De Jaarrekening sluit af met een beperkt nadelig resultaat met een incidentele oorzaak. De financiële positie van Emmen blijft onverminderd sterk met robuuste kengetallen, zelfs een uitstekende weerstandratio en de rechtmatigheid van de resultaten die op orde is. Het CDA kan zich vinden in de toelichting op de afwijkingen, wel verwacht men dat het college de vinger aan de pols houdt. De Greenwise Campus ligt goed op strategische koers: het CDA hecht grote waarde aan de verdere ontwikkeling. Wanneer is de opdracht om de waardering van de deelneming in Wildlands op te pakken, uitgevoerd? Delen B&W de mening dat – omdat de kosten van beschermd wonen mede stijgen doordat mensen onvoldoende doorstromen naar

passende woningen – het een teken aan de wand is dat wonen en zorg sterker verbonden raken? Welke maatregelen worden genomen om de doorstroming te verbeteren? De inwoners zijn steeds positiever over de balie en de telefonische dienstverlening, maar waarom daalt de waardering voor de website? Welke verbeteringen worden hierbij doorgevoerd?

PvdA dankt alle betrokkenen voor hun grote inzet om de Jaarstukken op te stellen en dat ook nog ruim op tijd. De negatieve afwijking is relatief klein, maar in absolute zin is 330.000 euro toch vrij fors. De overheveling van de wethouderspensioenen daarbij is goed uitgelegd. Betekent dit een trendbreuk na jaren positieve resultaten? De Berap-I 2026 geeft voorzichtig de doorkijk dat het weerbeeld lijkt te veranderen. Bij de Europese aanbestedingen heeft de accountant opnieuw enkele onrechtmatigheden geconstateerd: een hardnekkig probleem. Met weerstandsratio 4,0 kan de gemeente een stootje hebben. Wel is dit een momentopname. De extra jeugdzorgkosten baren echt zorgen gezien het denkelijk structurele karakter. Dit past in de ontwikkeling die de PvdA ziet bij het over de schutting kieperen door het Rijk van allerlei taken naar de gemeenten, maar zonder voldoende middelen. Graag meer duiding aan welke knoppen de gemeente kan draaien om meer sturing hieraan te geven. Goed dat het college het dossier 'deelneming Wildlands' gaat oppakken. Op welke termijn kan de raad de uitkomsten verwachten en hoe wordt zij daarin betrokken? In 2025 vonden enkele belangrijke investeringen plaats, vooral in het sociaal domein: het wegwerken van de wachtlijst voor beschut werk en extra inzet op vroegsignalering. De kosten gaan hier voor de baten uit en de fractie hoopt de komende periode het rendement terug te zien. Deze investeringen zijn niet alleen af te doen als 'kostenposten': vaak zit er een grote maatschappelijke behoefte of persoonlijk leed achter, dat inwoners direct en hard raakt. Deze uitgaven kunnen toekomstige meerkosten juist voorkomen. Iedere inwoners moet mee kunnen doen, ontplooien en zich veilig voelen. Dat is geen harde rekensom, maar een kwestie van solidariteit en medemenselijkheid. Daar staat de PvdA voor.

FvD dankt de stellers voor de leesbare Jaarrekening. Het kleine negatieve saldo ligt vooral aan het wethouderspensioen, de financiële positie is gezond en de weerstandsratio is prima. De fractie maakt zich zorgen over de jeugdzorg: de kosten blijven oplopen en het Rijk keert minder uit. Ook Wildlands blijft een zorgenkindje. FvD wil hier graag goed van op de hoogte blijven.

VVD dankt de opstellers en de Auditcommissie voor de input. De Jaarrekening is vrij goed leesbaar. Toch ziet de VVD graag meer vergelijkbare cijfers van voorgaande jaren om de ontwikkelingen beter te kunnen volgen. Dit zegt meer dan de vergelijking tussen de primitieve en uiteindelijke Begroting. Graag ook meer financiële kerncijfers bij programma's, zoals volumes, aantallen, percentages en gemiddelde waarden. De doelenboom blijft moeilijk te wegen, vooral bij 'Economie'. Cijfers over de bedrijfsvoering ontbreken, zoals de ontwikkeling in fte's, gemiddelde kosten per fte en de ontwikkeling in het jaarbedrag inhuur. Is dit mogelijk? Het jaarresultaat valt licht tegen, maar is lastig te herleiden in verband met de vele reservemutaties. De VVD wil sowieso minder werken met bestemmingsreserves. Hieraan wordt negen ton besteed bij een saldo van drie ton negatief. Het meenemen van de onbenutte belastingcapaciteit bij de weerstandsratio blijft bijzonder: achteraf zijn die niet meer te innen. De fractie adviseert daarom hier voortaan van af te zien, net als de stille aandelen in Enexis die niet op de vrije markt zijn te verhandelen. Graag een reactie van de wethouder op beide suggesties. De accountantsverklaring over Wildlands is zorgelijk: de gemeente heeft flink geïnvesteerd, waardoor het park nog aantrekkelijker is geworden. Ondanks het vertrouwen van de VVD dat het in de toekomst goedkomt, toch de suggestie om een realistische begroting op te stellen die hierop anticipeert. De rechtmatigheidscontrole en de overschrijding van bijna 12 miljoen roepen vragen op. De toelichting dekt gedeeltelijk de bedragen. Over de prestatieleveringen voor de jeugdzorg ad bijna 3 miljoen hebben de partijen na afsluiting van de Jaarrekening nog steeds geen verantwoording afgelegd. De fractie vindt dit heel bijzonder.

PVV leest dat het advies van de Auditcommissie in feite alles al dekt over de Jaarstukken. De fractie roept op om niet te letten op het verleden en heden, maar ook op de impact op de toekomstige begrotingen. Een jaarrekening is meer dan een reclamefolder: zij laat namelijk zien of woorden zijn omgezet in resultaten. De PVV heeft meer vragen dan antwoorden over de ambities, groei, samenwerking en nieuwe ontwikkelingen. Maar de cijfers bevatten ook oplopende risico's: een tegenvaller in het sociaal domein en een financiële positie die onder druk staat. De Begroting werd bijgesteld naar een saldo van ruim 4,7 miljoen, maar de Jaarrekening sluit af met 330.000 euro in het rood, een verschil van 5 miljoen. Hoe betrouwbaar zijn dan de financiële prognoses nog? De ontwikkelingen in het sociaal domein baren zorgen, met opnieuw stijgende uitgaven voor jeugdzorg en beschermd wonen, welke druk de komende jaren verder toeneemt. Welke concrete maatregelen zijn en worden genomen om deze structureel beheersbaar te krijgen? Waarom is dit nog onvoldoende terug te zien in het resultaat? B&W blijven onverminderd investeren in grote ambities als de Greenwise Campus, de regio Emmen, de schaa sprong, innovatiecentra, citymarketing en nieuwe regionale programma's. In dezelfde Jaarrekening staat ook de waarschuwing dat het financieel perspectief gaat verslechteren en dit scherpe keuzes vergt in de investeringsagenda. Welke financiële tegenvallers worden verwerkt in de Begroting? Welke projecten zijn bespreekbaar als de financiële ruimte verder afneemt? Welke ambities zijn wenselijk dan wel echt noodzakelijk? Immers, niet alles kan straks prioriteit krijgen. Er zijn participatie-experimenten, gebiedwethouders, een participatieladder en een nieuwe verordening. Tegelijkertijd wordt een aantal onderdelen doorgeschoven naar dit jaar. Hoeveel capaciteit gaat naar participatieprocessen, overlegstructuren en beleidsontwikkeling? Hoe is merkbaar dat de inwoners hier daadwerkelijk beter van worden? Participatie is een middel, geen doel op zich. Veiligheid vraagt om meer dan goede bedoelingen. B&W noemen de inzet in het stationsgebied en de route Ter Apel-Emmen v.v. Hoe positief ook, merken de inwoners hier verschil? Zijn er minder incidenten? Is de overlast afgenomen? Voelen inwoners zich veiliger? Veiligheid is niet te meten aan plannen, maar aan resultaten. De Jaarrekening laat twee werkelijkheden zien. Bestuurders die blijven dromen van groei versus cijfers die waarschuwen dat de financiële ruimte steeds kleiner wordt. De Begroting moet straks duidelijk maken welke werkelijkheid leidend wordt.

D66 kijkt met tevredenheid naar de Jaarrekening vanwege de gezonde financiële positie. De komende jaren staan bol van de financiële uitdagingen. Wildlands is een fors financieel risico: de verwachte bezoekersaantallen zijn niet behaald en het rekening-courantkrediet van het park is verder gestegen. Hoe wordt er realistisch begroot voor Wildlands? Hoe willen B&W hier de komende jaren meer grip op krijgen? Ook zorgelijk is dat de zorgaanbieders voor 2,9 miljoen nog geen productieverantwoording hebben aangeleverd. Gaat het om dezelfde aanbieders als voorheen en om welke bedragen per aanbieder gaat het? Heeft de gemeente hierbij zicht op goede zorgkwaliteit? De jeugd verdient dat het college hierover in gesprek gaat met de aanbieders. Angelslo Academy bestaat een jaar en wordt wekelijks bezocht door 400-600 kinderen: iets om trots op te zijn en hun leven is sindsdien echt veranderd. Dit succes moet doorgetrokken worden naar andere gebieden. Hoe eerder jongeren betrokken worden, hoe sterker hun toekomst. Participatie is volgens het jaarverslag een vanzelfsprekend onderdeel van het werk geworden. Wel is dit meer dan alleen aanhoren van inwoners: het is daadwerkelijk met de inwoners doen. Daarin is nog veel winst te behalen. In 2025 is 145 kilo restafval per inwoner ingezameld, hoger dan de afgelopen drie jaar: het doel was 100 kg. Is er zicht op de oorzaak van de stijging? Zijn er ontwikkelingen om de trend om te buigen? Minder restafval betekent immers ook minder kosten voor inwoners en gemeente. De 75 miljoen aan Europese economische steun is een mooie mijlpaal. Hoe gaat het nieuwe college zich inzetten voor nieuwe mijlpalen? De Jaarrekening is tijdig aangeleverd en bevat goede informatie. Al verdient dit een compliment, D66 pleit voor verdere verbetering in de leesbaarheid van financiële stukken die het raadswork verder ondersteunen. Hier ligt een mooie rol voor de Auditcommissie om dit meteen op te pakken – de meeste fracties ondersteunen dat ook.

Veilig Emmen deelt veel van de eerder geuite zorgen en spreekt de waardering uit voor de inzet van de betrokken partijen bij de samenstelling van de Jaarstukken. De financiële positie is gezond met een sterke algemene reserve en een uitstekende weerstandsratio, wat vertrouwen voor de toekomst geeft – al kan die veranderen. Ondanks de goedkeurende verklaring van de accountant is er opnieuw sprake van onrechtmatigheden bij aanbestedingen en begrotingsoverschrijdingen. Het college moet dus blijven investeren in verdere verbetering van interne beheersing en procesvoering. Het is onwenselijk dat er opnieuw onzekerheid bestaat over miljoenen aan prestatieleveringen in de jeugdzorg. Inwoners moeten erop kunnen vertrouwen dat publieke middelen zorgvuldig verantwoord en gecontroleerd worden. Het grootste aandachtspunt blijft Wildlands. Veilig Emmen onderschrijft de zorgen van de accountant en de Auditcommissie. De huidige waardering van de gemeentelijke deelneming is gebaseerd op ambitieuze toekomstverwachtingen. Tegelijk is te zien dat de begrotingen niet altijd worden gehaald en opnieuw aanvullende financiering is verleend. De fractie ziet de waarde van Wildlands voor de gemeente. Het park zorgt voor werkgelegenheid, toerisme en een mooie uitstraling. Juist daarom past eerlijkheid bij de financiële risico's. Het park moet niet alleen kijken naar kostenbeheersing, maar ook naar nieuwe structurele inkomstenbronnen. Als voorbeeld geeft Veilig Emmen overnachtingsmogelijkheden mee, vergelijkbaar met het succesvolle concept van de Beekse Bergen. Zo besteden bezoekers meer geld over meer dagen en dit draagt bij aan een beter verdienmodel. B&W moeten zich niet alleen focussen op de financiële haalbaarheid, maar ook op creatieve mogelijkheden voor een toekomstbestendiger park. De fractie stemt in met de Jaarrekening onder de verwachting dat de genoemde aandachtspunten voortvarend worden opgepakt. Een gezonde financiële positie is belangrijk, maar uiteindelijk geldt dat structurele inkomsten belangrijker zijn dan sparen.

D66 wijst op het mooie hotel vlak bij Wildlands, dat overigens ook niet altijd vol is. Moet de gemeente niettemin nog meer geld steken in het park?

Veilig Emmen heeft dit als idee geopperd om voor een structurele inkomstenbron te zorgen. Dergelijke ideeën voor de lange termijn zijn met Wildlands uit te werken.

50PLUS dankt het college en de ambtelijke organisatie voor het opstellen van de Jaarstukken. De gemeente is volop in ontwikkeling door te werken aan woningbouw, sport, leefbaarheid en de economie. Dat verdient waardering. Belangrijke ambities op papier zijn daadwerkelijk in uitvoering gekomen. De nieuwgebouwde woningen zijn belangrijk, want de behoefte hieraan is groot, zeker voor senioren die willen doorstromen naar een passende woning. Ook is te zien dat de ontwikkeling van Greenwise Campus verder vorm krijgt: de plannen voor een groene levendige campus tussen het ziekenhuis en het GETEC-park zijn uitgewerkt en verder ontwikkeld tot een plek waar onderwijs, onderzoek, ondernemers en overheid samenwerken aan innovatie en talentontwikkeling voor de economische toekomst van Emmen en de regio. Wildlands blijft van grote waarde voor Emmen met bezoekers van binnen en buiten de regio en levert een belangrijke bijdrage aan de lokale aantrekkelijkheid en economie. De vinger aan de pols blijft hier wel noodzakelijk. Bij het Rensenspark staan twee groene smileys, terwijl dit park na tien jaar er nog steeds belabberd bij ligt. Beaamt de wethouder dat de vraagstelling bij de doelenboom economie niet juist is? De Jaarrekening toont aan dat de financiële ruimte niet onbeperkt is. Het blijft belangrijk om zorgvuldig met gemeenschapsgeld om te gaan en risico's goed te bewaken. Bij het valideren van de p.m.-post was de uitkomst nog negatiever. Financiële gezondheid is geen doel op zich, het gaat erom dat inwoners merken dat hun gemeente investeert in goede voorzieningen, leefbare wijken en dorpen, passende woningen en een sterke lokale economie.

ChristenUnie geeft aan dat al haar aandachtspunten al zijn benoemd en wil niet in herhaling vallen.

Hart voor Emmen ziet een goedkeurende accountantsverklaring en een gezonde financiële positie met 90 miljoen in de algemene reserve en een weerstandsratio 4,0. Achter de cijfers zit wel een

aantal risico's. De grotere bedragen in de overschrijding in de rechtmatigheid zijn te verklaren, maar de 1,6 miljoen aan onrechtmatigheden door niet-naleven van EU-aanbestedingsregels baart zorgen. Dit raakt direct aan eerlijk bestuur. Zowel de accountants als de Auditcommissie noemt het waarderingsmodel voor Wildlands op termijn kwetsbaar. B&W onderschrijven dat de verwachtingen te ambitieus zijn en beloven onderzoek naar een structurele oplossing. Voor een deel van de prestatieverantwoording in de jeugdzorg is geen bewijs te overleggen. Hier is een klein aantal aanbieders met grote contracten voor verantwoordelijk. Waarom is de raad niet eerder geïnformeerd over de overdracht van de wethouderspensioenen naar het ABP? Hoe zijn deze overschrijdingen te voorkomen als de regelgeving nog eens wijzigt? De accountant ziet voortgang in de interne beheersing, maar de planning van verbetertrajecten wordt niet altijd gehaald, ondanks dat maatregelen in gang zijn gezet. Graag een planning van de lopende verbetertrajecten inzake procesmanagement en interne beheersing. Welke doelen wil het college nog dit jaar expliciet behalen? Welke overeenkomsten zijn onrechtmatig aanbesteed en welke concrete maatregelen worden genomen om herhaling te voorkomen? Wanneer komt het college met een scenarioanalyse voor Wildlands met een conservatief waarderingscenario? Welke afspraken worden gemaakt om realistische begrotingen aan te leveren? Moet een realistische businesscase niet het uitgangspunt worden voor toekomstige besluiten over Wildlands, gebaseerd op feitelijke bezoekersaantallen en realistische omzetprognoses? De fractie waardeert de inzet van college, ambtelijke organisatie en Auditcommissie, maar verwacht ook dat B&W deze aandachtspunten met prioriteit oppakken. Hart voor Emmen steunt de Jaarrekening, maar wel met een kritische stemverklaring en mogelijk (een) motie(s) over rechtmatigheid en risicobeheersing.

GroenLinks maakt zich zorgen over Wildlands en de bijna 3 miljoen die niet verantwoord is door de aanbieders van jeugdzorg. Investerings in dit domein blijven belangrijk. Niet alleen omdat kinderen recht hebben op passende hulp, maar ook omdat goede ondersteuning op jonge leeftijd vaak grote problemen en hogere kosten op latere leeftijd voorkomt. Hoe willen B&W tot strakkere afspraken komen met de aanbieders? In het jaarverslag staat dat de programma's in Angelslo en Bargeres tegen het licht worden gehouden, anticiperend op het besluit om ze financieel af te schalen. Wanneer en wat heeft de raad hierover besloten en om welke budgetten ging het? De fractie gaf eerder aan dat de wijkverbetering in Bargeres lang duurt. Deze wijk verdient nog meer aandacht: hier wordt eerder intensivering dan afschaling verwacht. Hopelijk kunnen de besluitvorming en begrotingswijziging met de raad worden gedeeld.

SP dankt aan alle partijen die meewerkten aan de Jaarstukken. Er ligt een goedkeurende accountantsverklaring en positief is dat de financiële positie gezond is. Maar ook de ontwikkelingen achter de cijfers zijn belangrijk. Terwijl eerder rekening werd gehouden met een positief resultaat, sluit de Jaarrekening af met drie ton negatief. Dit is deels te verklaren door de eenmalige storting van de pensioenvoorziening van politieke ambtsdrager, maar ook stijgende kosten van jeugdhulp, beschermd wonen en andere onderdelen in het sociaal domein. Dit zet structureel druk op de Begroting. De gemeente kan niet achterover leunen omdat de reserves nog op orde zijn. Hoe zijn voor de inwoners deze voorzieningen ook de komende jaren betaalbaar te houden? De SP heeft zorgen over Wildlands: al meerdere jaren is de waardering van de gemeentelijke deelneming kwetsbaar. De accountant en Auditcommissie vragen niet voor niets om een structurele oplossing. Dat dossier moet nu echt met prioriteit worden opgepakt. Opnieuw kan niet voor alle zorguitgaven worden vastgesteld of de prestaties volledig zijn geleverd. Inwoners moeten erop kunnen vertrouwen dat publiek geld goed controleerbaar wordt besteed. Welke maatregelen gaat het college daarvoor treffen? Er gebeurt veel in Emmen en financieel is er nog voldoende buffer. De Jaarrekening toont echter ook dat de druk op de zorg en de gemeentefinanciën toeneemt.

Reactie college

Wethouder Kuipers hoopt allereerst, ook als vierde wethouder financiën in vier jaar, deze hele bestuursperiode vol te maken. Het verschil tussen het saldo Jaarrekening en het verwachte resultaat van 4,7 miljoen bij de laatste Begroting is grotendeels te verklaren door de aanvullende storting van het wethouderspensioen vanwege de overdracht naar het ABP en de naheffing van de loonbelasting. Beide posten zijn incidenteel en werden pas laat in het proces definitief. Anders was het resultaat dichterbij de eerdere prognose gekomen. Bestemmingsreserves bevatten middelen die de raad voor specifieke doeleinden c.q. ambities heeft vastgelegd. Dit betekent niet dat het daarvoor eeuwig vaststaat, bij toekomstige begrotingsafwegingen kan de raad altijd nieuwe keuzes maken. Bij de Kaderbrief en Begroting worden nut en noodzaak van deze reserves opnieuw bekeken, ook in afstemming met de Auditcommissie, om alle partijen comfort te bieden. De leesbaarheid van de Jaarstukken wordt wisselend beoordeeld in de raadscommissie, maar positief door de Auditcommissie.

Wakker Emmen weet dat de Jaarrekening vroeger een nog veel dikker boekwerk was. De afgelopen jaren is een heel proces doorlopen om de Rekening handzamer en beter te maken. De fractie heeft het gevoel dat dit tot stilstand is gekomen, wellicht door de vele wisselingen in portefeuillehouders. De Jaarrekening moet hier verder op worden bekeken, want een 'verstandige leek' moet haar gewoon kunnen lezen. De vinger op de zere plek leggen is bij deze versie nog te ingewikkeld.

Wethouder Kuipers lijkt het daarom verstandig met de Auditcommissie te bekijken hoe de informatievoorziening is te verbeteren. Maar let wel: meer kengetallen, zoals de VVD wenst, leiden toch weer tot een dikker boekwerk. De onbenutte belastingcapaciteit en de stille reserves in het weerstandsvermogen worden volgens de landelijke BBV-systematieken toegepast, net als in veel andere gemeenten. De Jaarrekening volgt de Begroting: het college mag niet ineens een andere indeling of berekening gebruiken. De heffingen zijn achteraf niet meer in te innen, maar het is wel mogelijk om toekomstige nadelen van risico's op te vangen conform de BBV. Voorheen is een en ander samen met de Auditcommissie opgesteld en door de raad vastgesteld in de Nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen. Wil de raad beide onderdelen niet meer meenemen, dan is dat samen met de Auditcommissie voor te bereiden.

Het gaat de **VVD** er ook om dat iedereen wel beseft dat met de onbenutte belastingcapaciteit geen geld is uit te geven: het is 'theoretisch' geld dat deel uitmaakt van de weerstandsratio.

Wethouder Kuipers beaamt dit, maar dit wordt bij de Begroting gebruikt om het geheel inzichtelijk te maken. De Enexis-aandelen zijn niet op korte termijn te verkopen, maar ze zijn wel verhandelbaar. Daarom wordt deze reserve voor 50 procent meegenomen. Alle fracties noemden Wildlands een zorgenkindje. Net als de accountant en Auditcommissie herkent het college dit signaal en dit heeft zeker prioriteit. Men heeft een goed beeld van de werkelijke situatie, wat het mogelijk maakt om gericht te blijven sturen op de Wildlands-financiën. B&W zullen de raad hierin meenemen, onder andere via de periodieke raadsinformatiebijeenkomst in het vierde kwartaal met meer duiding. Afspraken met Wildlands zijn al ingepland, waarvan de eerste in de week van 15 juni. Ideeën als die van Veilig Emmen om de businesscase aan te vullen, zijn van harte welkom: hierover gaat de wethouder graag in gesprek. Duidelijk is dat Wildlands de begroting niet heeft gehaald. In dit stadium is het te vroeg om concrete acties te Voor 2026 moet er een echt structurele financiële oplossing komen. De accountant heeft een goedkeurende verklaring afgegeven, maar de geconstateerde onrechtmatigheden raken vooral begrotingsoverschrijdingen en aanbestedingen. Het gaat niet om misbruik of oneigenlijk gebruik van middelen. Het college neemt de aandachtspunten van de accountant zeer serieus en blijft hierop sturen.

ChristenUnie memoreert het gesprek met de vorige wethouder financiën over een finale begrotingswijziging in december. Is deze wethouder daar ook toe genegen?

Wethouder Kuipers wil zo kort na haar aanstelling niet vooruitlopen op veranderingen in procedures en inzichten. Zij wil eerst voortborduren op het proces van de vorige wethouder.

ChristenUnie gaat er dan van uit dat het op die manier geregeld wordt, want zo is dat met die wethouder besproken.

Wethouder Kuipers noemt de prestatieverantwoording in de jeugdzorg een jaarlijks terugkerend verhaal. Voor de niet-tijdige aanlevering worden verschillende verklaringen gegeven door verschillende aanbieders. Het is geen excuus, maar het is inderdaad niet altijd makkelijk tijdig alle jaarrekeningen van de cliënten af te ronden.

PVV ziet eenzelfde problematiek bij de gemeenschappelijke regelingen, dat externe organisaties pas rond deze tijd hun zaken nog niet op orde hebben en de gemeente altijd min of meer op het derde plan komt.

Wethouder Kuipers weet niet in hoeverre dit ook bij GR'en speelt. Maar een aanbieder is wel veelal afhankelijk van een externe partij. Het is in de praktijk soms lastig de cliëntenadministratie tijdig af te krijgen en het blijft mensenwerk.

D66 verwondert zich toch wat over deze reactie. Als het inderdaad zo ingewikkeld was, hadden wel meer aanbieders hun productieverantwoording niet op orde. Om hoeveel aanbieders gaat het? D66 weet dat er aanbieders tussen zitten die elk jaar de verantwoording niet tijdig aanleveren en dan verdwijnt het begrip van de fractie wel. Hopelijk is dat ook bij de wethouder het geval.

Wethouder Kuipers geeft D66 daar gelijk in. Zij wilde uit eigen ervaring alleen een mogelijke verklaring geven. Dit gebeurt zeker niet bij elke aanbieder, want er ligt gewoon een deadline. Maar bij een enkeling is het wel voor te stellen. De aantallen zijn zo niet bekend. Wel is er één aanbieder die het over 2024 al niet op orde had en nu ook niet: deze heeft zeker de aandacht.

Hart voor Emmen informeert naar mogelijke sancties voor de laatstgenoemde aanbieder. Wanneer kan de gemeente tegen hem zeggen dat men er klaar mee is?

Wethouder Kuipers vindt hier ook wat aan, maar heeft zo kort na haar aanstelling nog geen aanpak in detail uitgewerkt. Zij komt hier schriftelijk op terug. Vanavond staat de Jaarrekening over 2025 op de agenda. Eventuele financiële tegenvallers worden behandeld bij de Begroting in november; de wethouder wil hier niet vooruitlopen. Wel zegt zij toe de technische vragen van de PVV schriftelijk te beantwoorden.

Wethouder Wanders noemt de herverdeling van de budgetten in de Meicirculaire. Daarmee heeft de raad een wijs besluit in 2024 genomen om de wachtlijst beschut werk aan te pakken. De vertaling komt terug in de Jaarrekening en in extra rijksmiddelen voor de taakstelling beschut werk. Vanaf 2026 wordt de realisatie meegenomen. Dan telt het wegwerken van de wachtlijst zeker mee. Met het nieuwe college zijn de lijnen met Brussel niet verdwenen: de G4 Office is daar nog steeds open en is inmiddels een eerste afspraak gemaakt om de acties door te nemen op allerlei dossiers.

Wethouder Jakobs is het niet met 50PLUS eens dat het Rensenspark er belabberd bij ligt. Aan de herontwikkeling wordt hard gewerkt. De Drommedaar wordt verbouwd: de contouren zijn langzaam te zien. Het CBK, de Lindenhof en het Hospeshuis komen tot ontwikkeling en zorgen ervoor dat de parkentree een mooi gebied wordt. Verder ligt een herinrichtingsplan klaar waar de raad al kennis van kon nemen. In juli volgt een nieuwe presentatie. 'Goed bereid kost even tijd', maar uiteindelijk wordt het Rensenspark een heel mooie plek in de gemeente voor alle inwoners. De vraagstelling in de doelenboom is dan ook juist: er zijn de afgelopen jaren kleine basiswerkzaamheden verricht in het park, uiteindelijk komt de hele herontwikkeling overeen met de groene smiley. De gemeente wil graag naar 100 kilo restafval toe per huishouden. Bij de start was dat nog boven de 200, daarna 170 en 140 en nu ongeveer 145 kilo. Hier is niet direct een verklaring voor. Wel is bekend dat in het afval redelijk wat vervuiling zit van met name PMD. Hierdoor worden partijen afgekeurd. Dat wordt automatisch restafval en dat zorgt voor meer kilo's en dus hogere kosten. Voor de komende jaren komt hier nog meer druk op, want de CO2-heffing zit eraan te komen. De aanpak wordt nog geëvalueerd. Wel wordt ingezet op controle en handhaving op de groene en PMD-container. De inwoners worden actief verwezen naar de Afvalscheidingswijzer en de Area Afval App om twijfelgevallen te voorkomen.

ChristenUnie las dat diftar binnenkort geëvalueerd wordt. Wordt daarbij ook gekeken naar andere manieren van afvalscheiding of achteraf sorteren?

Wethouder Jakobs neemt alle opties mee bij de evaluatie, maar vooralsnog lijkt diftar met bronscheiding nog steeds de beste optie.

Hart voor Emmen vraagt hoe de genoemde controle en handhaving op afvalcontainers eruitziet.

Wethouder Jakobs antwoordt dat ‘handhaving’ heel zwaar klinkt. Dit is meer de inwoner wijzen op vervuiling van het restafval met PDM en het onderscheid leren te begrijpen.

Dit is niet het antwoord dat **Hart voor Emmen** zoekt. In vervolg op een eerdere discussie over de containerchips de vraag: handhaving is toch meer dan een brief achterlaten bij een inwoner? Staan daar sancties op? Want daar heeft de fractie in 2025 voor gewaarschuwd.

Wethouder Jakobs zegt dat hier niet direct sancties op staan.

50PLUS weet dat de PMD ook veranderd is qua samenstelling. Veel inwoners weten niet precies wat eronder valt. Is het idee om een nieuwe afvalwijzer uit te reiken aan de inwoners?

Wethouder Jakobs neemt dit idee mee in de evaluatie.

D66 heeft zelf een restafvalcontainer aangeboden waar PMD in zat. Bij navraag volgde een keurige uitleg van de gemeente. De stijging in restafval per inwoner is wel zorgelijk. Te veel vervuiling met PMD bezorgt de gemeente een extra kostenpost die niet wordt doorberekend aan de inwoner.

Wethouder Jakobs legt uit dat de totaalaanbieding uit vaste en variabele kosten bestaat. De 145 kg. per inwoner wordt in rekening gebracht over de totale kosten.

VVD ziet in de Jaarrekening dat ongeveer een miljoen per jaar aan kwijtscheldingen plaatsvinden van de afvalstoffenheffing. Navraag leerde dat ongeveer de helft van de doelgroep boven de richtlijn zit die wordt aangeboden. Wellicht is ook in de evaluatie te betrekken, want dit geeft een gevoel van onrechtvaardigheid.

Wethouder Jakobs is bereid dit punt ook mee te nemen ter evaluatie. Bij kwijtschelding kan men niet onbeperkt afval aanbieden: dat is wel gemaximeerd. Het is een collegebevoegdheid om de programma's van Angelslo en Bargeres vast te stellen en af te schalen. Dit is geen bezuiniging op de leefbaarheid. Afschaling betekent a) kritisch kijken naar de kosten van de fysieke programma's uit het verleden; b) werken aan efficiëntere inrichting om de aanwezigheid van de gemeente in dorpen en wijken slagvaardiger te maken en c) de focus verleggen van overhead naar gerichte gebiedsuitwerking binnen de Omgevingsvisie. Zo is de gewenste schaa sprong te bereiken. Van de monitoring van de combinatie wonen en zorg zijn nog geen cijfers beschikbaar. Wel is er een projectmatige aanpak van grootte naar passendheid in samenwerking met Lefier en Domesta om voor zoveel mogelijk doorstroming te zorgen. Er zijn soepele regels voor (pre)mantelzorgwoningen en medische urgentie is mogelijk bij woningtoewijzingen.

Wethouder Keen hoorde veel zorgen over de oplopende kosten in de jeugdzorg. Emmen is niet de enige gemeente met dit soort vooruitzichten, maar dit betekent ook dat de VNG ontzettend hard in gesprek is met het Rijk over deze zorgen. Bij ongewijzigd rijksbeleid zou dit erg grote gevolgen hebben voor een groot deel van de gemeenten in Nederland. Toen de Hervormingsagenda werd uitgerold, ontstonden best snel zorgen en weerstand over de gewenste besparingen. De deskundigencommissie-Van Ark heeft in januari 2025 hierover stevige adviezen uitgebracht aan het Rijk en constateerde toen al dat deze niet haalbaar waren. Hierna maakte het Rijk een pas op de plaats en kwam de gemeenten tegemoet met extra tijd om tot de besparingen te komen en extra middelen. De commissie is dit jaar opnieuw ingesteld en komt begin 2027 met een zwaarwegend advies aan het Rijk over de beoogde besparingen. In de Emmense Kaderbrief is al te lezen dat dit een erg moeilijke opgave gaat worden. Dit heeft vooral te maken met kosten waar de gemeente weinig invloed op heeft. Dat maakt het zo frustrerend, want dat betekent simpelweg dat een gemeente er erg weinig aan kan doen. Ook de regio Drenthe probeert via de VNG-commissie de zorgen stevig te agenderen. Op een klein deel van de kosten is wel invloed mogelijk: de lichte volumestijging. Die is in Emmen lager dan het landelijk gemiddelde. In de commissie is uitvoerig de Regiovisie besproken, daarnaast is blijft er een lokale uitdaging. De gemeente werkt hard aan een lokaal plan om anders te kijken naar jeugdhulp en problemen. De raad wordt daar actief bij betrokken omdat de opgave en de te realiseren hervorming zo groot zijn. Het feit dat gecontracteerde partners nog geen declaraties hebben aangeleverd, wil niet zeggen dat daarvoor geen zorg geleverd is. Voor de gemeente is dat zeer vervelend en vanaf januari spreekt de

ambtelijke organisatie de betreffende aanbieders ook hierop aan. Echter, wettelijk gezien hebben zij tot drie jaar de tijd om hun zorg te declareren.

Wethouder De Jonge snapt de suggestie van overnachtingsmogelijkheden bij Wildlands. Uit een onderzoek in 2023 bleek dit niet haalbaar te zijn. Dit is ook niet opgenomen in hun tienjarenplan.

Burgemeester Van Oosterhout ziet dat de waardering voor de gemeentewebsite periodiek weleens varieert, maar dat die niet echt zorgelijke scores heeft. Wel houdt de organisatie van de website de waardering en ook de behoorlijk goede leesbaarheid in de gaten houden. De burgemeester vraagt intern nog een keer de aandacht voor de doorontwikkeling van de site.

Tweede termijn

Wakker Emmen had in de eerste termijn nog willen ingaan op de collegereactie op de rapporten van de accountant en Auditcommissie, maar dit is voldoende besproken in eerste termijn. Ondanks dat de fractie voorstander is van een beknoptere Jaarrekening, mist zij de kengetallen rond bouwen (aantallen woningen, vergunningen, bestemmingsplannen e.d.), zoals dat bij afval gebeurt. Dat heeft de hoogste prioriteit in het Coalitieakkoord, maar daarover is niets terug te vinden in de Jaarrekening. Al met al is Wakker Emmen vrij positief over de Jaarrekening.

PvdA hoorde de wethouder terloops noemen dat de instroom bij de jeugdzorg in Emmen lager lag dan het landelijk gemiddelde. Geldt dit ook voor de bijbehorende kosten? Naast opmerkingen over de leesbaarheid van de Jaarstukken waren er ook fracties die graag weer extra kengetallen terug wilden zien: hier zit spanning tussen. Dat de Auditcommissie hiermee aan de gang gaat, lijkt een goede zaak. De PvdA is heel blij te horen dat het oplossen van de wachtlijst beschut werk daadwerkelijk tot positieve resultaten leidt. Tot slot is de fractie positief over de Jaarrekening.

VVD mist in het hoofdstuk 'Economie' hoe het staat met de revitalisering van de bedrijventerreinen en de invulling van lege panden. Bij 'Veiligheid' is de toename in boia's te zien, ook voor Nieuw-Weerdinge en Ter Apel. Daarnaast zijn op straat veel toezichthouders te zien. Wat is het verschil in bevoegdheden ten opzichte van boia's? De toename in ongevallen met fietsers, met gewonden of doden tot gevolg, is erg zorgelijk. De oplossing van stickers op de vloer van het Raadhuisplein voor fiets- en looproutes stelt qua verkeersveiligheid nog niet echt gerust. Gaat de gemeente op beide punten nog actie ondernemen?

PVV betoogt dat een gemeente niet wordt beoordeeld op haar plannen, maar op de keuzes die zij durft te maken. Niet alles is immers haalbaar. Na de reacties van het college en de commissieleden gehoord te hebben, wil de fractie een motie indienen voor een onderzoek naar de toekomst van Wildlands om het park op eigen benen te laten staan. Voorts wil de PVV een verbetering van de monitor sociaal domein aandragen, met eerst de prioriteiten op orde: veiligheid, goede zorg, betaalbaar wonen voor dorpen en wijken en daarna pas de rest. In welke van de tien beleidsprogramma's gaat de genoemde afschaling van de wijkprogramma's voor Bargeres en Angelslo plaatsvinden?

D66 begrijpt niet goed wat de PVV-motie concreet met de Jaarrekening te maken heeft, afgezien van de terechte zorgen over Wildlands. Past zo'n motie niet beter bij de Begroting?

PVV kondigde de motie aan voor de Kaderbrief.

D66 hoorde de toezegging dat de Auditcommissie veel mag gaan doen. De heer Otter van Wakker Emmen heeft ook veel ideeën, dus wellicht kan hij in die commissie plaatsnemen. Voor de rest kan de fractie aansluiten bij het PvdA-betoog over Wildlands: de reactie van de wethouder was weinig concreet. Gezien de grote zorgen van de accountant vraagt D66 om een nadere toelichting. In hoeverre is de kwaliteit inzichtelijk van de 2,9 miljoen niet-gedeclareerde zorg? Als er PMD-afval bij het restafval wordt gestort, betekent dat het vaste tarief omhoog moet als dit zo blijft. Daardoor moeten de inwoners dus meer gaan betalen. Een mooie gelegenheid dus voor het college om de

voorlichting richting inwoners op te pakken. Fijn te horen dat er nog goede banden met Brussel zijn, want daar liggen heel mooie kansen.

Hart voor Emmen ziet de schriftelijke beantwoording van zijn vragen graag tegemoet vóór de raad van 25 juni. De fractie zinspeelt namelijk nog op een motie. Verder is zij heel blij met het antwoord van de wethouder over de driejaarstermijn voor aanlevering van de verantwoorde jeugdzorg. Probleem is wel dat de raad dit blijft tegenkomen in de volgende begrotingen. Dit vraagt om een passende oplossing om de begrotingen sluitend te maken. Hart voor Emmen komt hierop terug.

Reactie college

Wethouder Kuipers kondigt aan dat de Eindejaarswijziging Begroting, net als voorgaande jaren, gepland staat voor het eind van het jaar in verband met de rechtmatigheid van de Begroting. Richting de PVV: in principe staat Wildlands al op eigen benen. De gemeente is aandeelhouder en financier, maar draagt niet direct bij aan de exploitatie. Aan Hart voor Emmen de toezegging dat de schriftelijke antwoorden uiterlijk in de week van 15 juni worden verzonden. Over de suggestie van toetreding van de heer Otter tot de Auditcommissie: na het vertrek van mevrouw Kuipers uit die commissie is daar een vacature.

Burgemeester Van Oosterhout betoogt dat de veiligheid in het Jaarverslag veel meer omvat dan alleen het stationsgebied en Nieuw-Weerdinge, al gebeurt daar natuurlijk van alles qua incidenten, toezicht en handhaving. Maar veiligheid heeft ook te maken met personen met verward gedrag en de aanpak van ondermijning. Daar zit de onveiligheid vooral achter verscholen.

Wethouder Keen wilde aangeven dat de volumestijging in Emmen minder is dan de landelijke trend. Helaas betekent dit niet dat de gemeentelijke kosten dalen, want de behandeltrajecten zijn duurder geworden. Kwaliteit van de geleverde zorg is zeker onderwerp van gesprek. De accounthouders voeren hier regelmatig gesprekken over met de aanbieders en voorafgaand aan elke contractering vindt een screening op kwaliteit plaats.

Wethouder Jakobs verwijst Wakker Emmen naar pagina 48 van het jaarverslag, waar de gerealiseerde aantallen woningen staan vermeld onder de prestatie-indicator.

Volgens **wethouder De Jonge** loopt er een onderzoek naar de bedrijventerreinen. Na de zomer vindt hierover een raadsinformatiebijeenkomst plaats, ter voorbereiding op een latere C-discussie. Het verschil tussen een toezichthouder en een boa zit in de bevoegdheden. Een toezichthouder controleert de naleving van regels en signaleert overtredingen, waarna bestuursrechtelijke maatregelen kunnen volgen. Boa's hebben daarnaast opsporingsbevoegdheden en kunnen direct handhavend optreden zoals staande houden, processen-verbaal opmaken en boetes uitdelen.

Voorzitter Wittendorp stelt vast dat dit raadsvoorstel als B-stuk naar de raad gaat.

5.B Gemeenschappelijke regelingen

Eerste termijn

ChristenUnie lijkt het goed om in de commissie van gedachten te wisselen over hoe het GR-proces loopt en behoort te lopen. Hier is de fractie vrij ontsteld over. Op 15 september elk jaar moeten de GR'en hun begroting indienen. In Drents verband zijn afspraken gemaakt om de zienswijzen van de gemeenteraden op de conceptbegrotingen voor de zomer in te dienen, teneinde die mee te nemen voor de definitieve begrotingen. In Emmen worden de zienswijzen door het college voorbereid, maar B&W wijken hiervan af. In de eerste raadsbrief bij dit agendapunt is de zin dat de raad geen zienswijzen meer kan indienen – en die dus niet meegenomen worden – in de tweede brief weggelaten. Kunnen B&W garanderen de zienswijzen van de raad alsnog mee te nemen, ook als die worden vastgesteld in de raadsvergadering in de september, twee weken na de deadline van 15 september? Het college wil de GR-raadsbrief tegelijk bespreken met de Kaderbrief. Maar daarbij was toch de opzet om enkel te spreken over beleid en niet over geld? Waarom moet dit van de al korte spreektijd op 25 juni afgaan? En dan is er nog steeds geen zienswijze besproken of ingediend.

Alleen Borger-Odoorn en Hogeveen tillen de zienswijze op de VRD-begroting over de zomer heen, de zienswijzen in alle overige gemeenten worden wél voor de zomer ingediend. Waarom wijkt Emmen als enige af van deze werkwijze?

Wakker Emmen is het eens met de ChristenUnie over het proces. Het is vreemd dat de commissie in juni de GR-begrotingen moet behandelen, die daarna pas in september op de raadsagenda komen, terwijl de zienswijzen bij de Kaderbrief moeten worden behandeld. Is dit proces afgestemd met andere Drentse gemeenten?

PVV ziet dat in het voorgestelde proces de zienswijzeprocedure niet is meegenomen. Volgens het college zelf is het gebruikelijk om de stukken in juni te behandelen voor eventuele zienswijzen. Toch kiest het college daar niet voor, ondanks de deadline van 15 september. Daarmee laat de raad feitelijk het enige formele instrument waarmee zij nog invloed kan uitoefenen op GR-begrotingen, varen. B&W vertrouwen erop dat zij die eventueel later ingediende zienswijzen alsnog meenemen. Dat is geen recht, noch afspraak, noch garantie. Waarom kiezen B&W hiervoor, terwijl zij zelf erkennen dat raadsbehandeling in september te laat is? Op welke juridische of bestuurlijke grond verwacht men dat na verloop van de formele deadline de GR'en alsnog rekening houden met zienswijzen? Wil het college de raad vóór 25 juni informeren over de besluitdata van de verschillende algemene besturen en over de uiterste aanlevertermijn voor zienswijzen om nog invloed te kunnen uitoefenen? Graag een toezegging dat deze werkwijze een uitzondering en niet de nieuwe standaard wordt voor de behandeling van GR-begrotingen. De kern van dit procesmatige debat raakt niet de inhoud van begrotingen, maar de positie van de raad. Als besluitvorming elders plaatsvindt voordat de raad haar oordeel heeft kunnen geven, schuift de raad van medebepaler naar toeschouwer. De fractie vraagt zich af wat de overige partijen van deze positie vinden.

Reactie college

Burgemeester Van Oosterhout begrijpt de verwarring, veroorzaakt door een eerste brief die niet verstuurd had moeten worden, gevolgd door een brief die wel verstuurd maar niet geagendeerd is. Het procedurevoorstel was juist met de beste bedoelingen om de twaalf Drentse raden meer in positie te brengen. In het voorjaar hebben de GR-besturen de situatie vlak na de verkiezingen bekeken: dit is een soort tussenperiode met colleges die nog niet zijn benoemd of waarin wisselingen plaatsvinden en raden die nog op vlieghoogte moeten komen. Van de informatiemarkt met een toelichting van alle GR-directies is goed gebruik gemaakt, al kwamen niet alle Emmense partijen opdagen. Bij GR'en gaat het om grote inhoudelijke en financiële belangen. Daar verschuift ook nog het een en ander. Het klopt dat in meerdere gemeenten de oude colleges voordrachten hebben opgesteld voor hun opvolgers. De zienswijzeprocedure wordt juist zorgvuldiger door het te betrekken bij het grotere speelveld van de Kaderbrief. Zo hebben de GR-directies hun begroting uitvoerig toegelicht bij de informatiemarkt, zodat de raad de implicaties kan wegen in het bredere perspectief van de Kaderbrief. Bij die behandeling zijn geen GR-raadsbesluiten noodzakelijk: inhoud en geld horen bij elkaar, zeker met dit ingewikkelde meerjarenperspectief. De passage over het niet meer kunnen indienen van zienswijzen is inderdaad niet correct. De raad beschikt over de Kaderbrief en de globale cijfers van alle GR'en. Vóór het zomerreces volgt een collegevoorstel over de GR-besluitvorming, die in de commissie van 10 september aan de orde is, vóór de deadline van 15 september. De raad heeft dan de contouren helder om eventueel een of meerdere zienswijzen in te dienen, het college kan op basis daarvan de brief naar de provincie sturen. Dit is ook al eerder ambtelijk afgestemd en met de CdK. Het college heeft andere verhoudingen vastgesteld rond de zienswijzeprocedure dan de ChristenUnie: de helft van de gemeenten neemt iets meer de tijd, de andere helft niet.

D66 erkent dat 10 september (commissiebehandeling) vóór 15 september (deadline zienswijzen) ligt. Dit neigt naar besluitvorming op 10 september, maar dat kan toch niet in een commissie?

Burgemeester Van Oosterhout antwoordt dat het college wat de commissie inbrengt op 10 september, in een collegebrief verwerkt aan de provincie. Het klopt dat het formele besluit inderdaad in de raad van 24 september wordt genomen, maar dit doet niets af het betrekken van de Emmense zienswijzen door GS. Hier hoeft de raadscommissie zich dus geen zorgen over te maken. Zo is dit ook gecommuniceerd met de provincie en deze werkwijze is vaker gevolgd in het verleden.

Wakker Emmen informeert of de raad vóór de behandeling van de Kaderbrief over een nadere uitsplitsing van de financiële effecten per GR kan beschikken.

Burgemeester Van Oosterhout antwoordt dat de raad al een vrij uitvoerige aanzet heeft met de Kaderbrief en de herziene raadsbrief. Als men meer informatie wenst, zegt de burgemeester dat toe.

ChristenUnie hoort de burgemeester de commissie oproepen, zich geen zorgen te maken. Mag de fractie dat interpreteren als een garantie dat de zienswijzen worden meegenomen in september? En hoe is dit eventueel te repareren? Want hier wordt best wel afgeweken van een jarenlang gebruikte procedure met conceptbegrotingen per GR inclusief namens de raad voorgestelde concept-zienswijzen. Dan is het 'maakt u zich geen zorgen' een echt te lichte onderbouwing bij de procedure.

Burgemeester Van Oosterhout ging het bij deze procedure meer om een service richting de raad. Alle GR-besturen zijn er al wel uit wat betreft hun begrotingen. Het college kan vóór de zomervakantie al een besluit nemen, maar de procedure in Emmen is, net als bij zes andere Drentse gemeenten, bedoeld om iets meer de tijd te nemen. Dit heeft te maken met een raad die nog op vlieghoogte moet komen, een college dat voor een belangrijk deel nog in demissionaire status verkeert en ook nog eens een zeer complex financieel meerjarenperspectief. Het college kan dus de raad de garantie geven dat al haar zienswijzen worden meegenomen. Gezien de voorafgaande ambtelijke en bestuurlijke afstemming met de provincie moet de datum 15 september ook niet zo keihard geïnterpreteerd worden als dat bij aanbestedingen gebeurt. Wat er vervolgens met de zienswijzen van Emmen gebeurt, is zoals gebruikelijk afhankelijk van die van de overige elf raden.

ChristenUnie realiseert zich dat de procedure servicegericht is en er geen kwade bedoelingen achter schuil gaan. Maar wordt deze procedure elke vier jaar bij een nieuwe raad gevolgd?

Burgemeester Van Oosterhout wijst erop dat juist dit jaar bijzonder is vanwege het begrotingsgesprek in alle GR-besturen over het buitengewoon ingewikkelde financiële meerjarenperspectief. Zoals wethouder Keen al toelichtte bij de jeugdzorg, maakt het hele college zich veel zorgen over de financiële staat van de gemeente voor de komende jaren. Daar komen de GR'en nog eens overheen, te beginnen bij het forse investeringsplaatje bij de VRD. De burgemeester is overigens overtuigd van de noodzaak daarvan. Dan zou de raad strikt kunnen vasthouden aan de bestaande procedure met de harde deadline 15 september. Maar om de nieuwe raad dat ook goed te laten wegen, verdient het niet de voorkeur bij het (grotendeels nog demissionaire) college om eerst alle GR-begrotingen er deze avond doorheen te jassen en de implicaties vervolgens te bespreken bij de Kaderbrief, en dat alles in het licht van het ingewikkelde meerjarenperspectief.

ChristenUnie gaat bij deze procedure en de zojuist afgegeven garantie ook uit van goed vertrouwen, al zal de fractie dit uiteraard achteraf controleren. Bij haar betoog over de financiële impact doelde de fractie ook niet per se op het op geld zetten van bedragen. Is het mogelijk de GR-begrotingen als los punt naast de behandeling van de Kaderbrief te agenderen, met ook de optie om zienswijzen in te dienen? Want tien minuten spreektijd is al krap voor de Algemene Beschouwingen. Ook het verzoek om de financiële effecten per GR apart te behandelen op 25 juni.

PVV sluit zich van harte aan bij dit verzoek.

Burgemeester Van Oosterhout antwoordt dat de agendering aan de raad zelf is.

Hart voor Emmen steunt dit verzoek gelet op de spreektijd en begrijpt de redenering achter de gekozen procedure. Alleen, een raadscommissie neemt geen besluiten. Dus bij de agendering in september moet een formulering komen als 'ter bespreking' of iets dergelijks. Heeft de commissie de ruimte tot aan de raadsvergadering van 24 september om zienswijzen in te dienen?

Burgemeester Van Oosterhout herhaalt dat de procedure al met de provincie is afgestemd. Op 10 september behandelt de commissie de GR-begrotingen. Dan zijn de contouren van de zienswijzen helder en kan het college altijd de brief met die zienswijzen naar de provincie sturen, onder voorbehoud van instemming door de raad op 24 september. Deze werkwijze is in die zin niet buitengewoon. Immers, vaak komen agendapunten in de commissie als hamerstuk, dus zonder beraadslaging, terug in de raadsvergadering voor besluitvorming.

Voorzitter Wittendorp neemt het agenderingsverzoek van de ChristenUnie voor de raad van 25 juni mee naar het presidium en stelt vast dat het college als toezeggingen heeft gedaan: een overzicht per GR van de financiële meerjareneffecten plus de garantie dat het college eventuele zienswijzen op de GR-begrotingen tijdig indient bij de provincie.

6. Sluiting

Voorzitter Wittendorp sluit de vergadering om 21.55 uur onder dankzegging.